

La “Restauració” del 1875 va retornar a Espanya la monarquia borbònica amb Alfons XII. Cánovas del Castillo construeix un sistema polític basat en dos partits majoritaris (el conservador, liderat per ell mateix, i el liberal per Sagasta) que s'alternen al poder. Espanya va tenir un període de relativa tranquil·litat política.

El 1898 la pèrdua de les darreres colònies d'ultramar, després d'una ràpida guerra contra els EUA, marca la necessitat de canvis que reivindicuen els “regeneracionistes”, que volen modernitzar Espanya. Uns canvis que no satisfaran la burgesia catalana que el 1885 ja havia presentat al rei el “Memorial de Greuges”, una protesta en la que defensaven el proteccionisme econòmic i alguns trets diferencials de Catalunya.

A finals del segle XIX es va configurant a Catalunya un sentiment d'identitat nacional del que resulta la Lliga Regionalista (1901), un partit català i conservador que proposava l'autonomia per a Catalunya i esdevindrà hegemònic fins la Segona República. Alguns dels seus dirigents van ser Enric Prat de la Riba i Francesc Cambó.

A principis del segle XX apareix un partit antagònic a la Lliga, el Partit Republicà Radical d'Alejandro Lerroux, un partit republicà, anticlerical i espanyolista que arrelà ràpid entre la població obrera de Barcelona.

Pel que fa al catalanisme progressista la seva figura més rellevant és Valentí Almirall que va plantejar la idea d'un catalanisme regionalista capaç de dirigir la modernització de Catalunya i Espanya. Aquest moviment va viure dividit fins principis dels anys trenta.

El 1907 es va crear una gran coalició de forces catalanes (sense el Partit Radical), la Solidaritat Catalana, que va guanyar les eleccions provincials i les generals. Prat de la Riba va ser escollit president de la Diputació de Barcelona. La coalició va desaparèixer poc després.

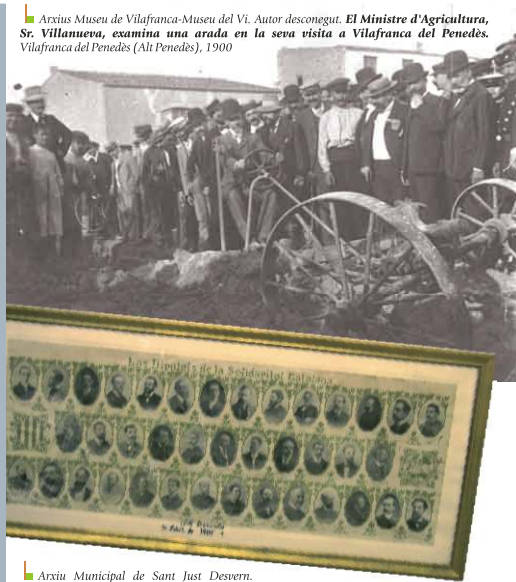
El juliol de 1909 a Barcelona es va viure la Setmana Tràgica, basat en el radicalisme demagògic i l'anticlericalisme. Els sindicats van promoure la vaga general contra l'embarcament de reservistes cap a la guerra del Marroc. El balanç va ser d'un centenar de morts, seixanta esglésies i convents incendiats i saquejats, i una dura repressió dels anarquistes, amb l'exemple del mestre Francesc Ferrer i Guàrdia, acusat falsament de dirigir la revolta i afusellat. Alguns obrers van abandonar el republicanisme lerrouxista afiliant-se a moviments anarquistes, d'altres buscaren partits republicans de referent catalanista.

El 1914 es va crear la Mancomunitat de Catalunya, sota la presidència de Prat de la Riba i controlada per la Lliga. Aquesta va prendre iniciatives importants en agricultura (millora tecnològica i creació de cooperatives); ensenyament i difusió de la cultura catalana (des d'un prisma burgès), i la millora de les carreteres i les comunicacions (telèfon, ràdio).

L'esclat de la Primera Guerra Mundial va generar un gran desenvolupament econòmic i alguns sectors volien modernitzar el vell sistema polític. El govern es va negar i alguns diputats es van reunir a Barcelona el juliol de 1917 exigint la convocatòria de Corts Constituents. L'UGT i la CNT van convocar una vaga general i la por a una revolució va fer que el món polític donés suport a la monarquia i al govern, i el moviment vaguístic va ser durament represaliat.

■ Àmbit de Recerques del Berguedà. Autor M. Escobet. La infanta Isabel junt amb el seu seguici de visita a Puig-Reig, a la colònia de Cal Pons. Cal Pons, Puig-Reig (Berguedà), 1916

■ Arxius Museu de Vilafranca-Museu del Vi. Autor desconegut. El Ministre d'Agricultura, Sr. Villanueva, examina una arada en la seva visita a Vilafranca del Penedès. Vilafranca del Penedès (Alt Penedès), 1900

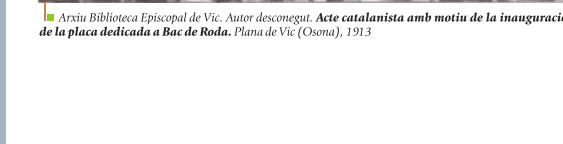
■ Arxiu Municipal de Sant Just Desvern. Autor desconegut. Orla dels diputats de Solidaritat Catalana. 21/04/1907

■ Arxiu del Centre d'Estudis de L'Hospitalet. Autor desconegut. Centro Democràtic Republicano. L'Hospitalet de llobregat (Baix Llobregat), principis segle XX

■ Arxius Museu de Vilafranca-Museu del Vi. Autor desconegut. Visita de Francesc Cambó a Vilafranca del Penedès. Vilafranca del Penedès (Alt Penedès), 1910

■ Arxiu Biblioteca Episcopal de Vic. Autor desconegut. Acte catalanista amb motiu de la inauguració de la placa dedicada a Bac de Roda. Plana de Vic (Osona), 1913

■ Arxiu Nacional de Catalunya/ Fons Brangulí (fotògrafs). Autor Brangulí (fotògrafs). Grup de parlamentaris, entre ells Alejandro Lerroux, a la porta del Palau del Governador de la Ciutatella de Barcelona on es celebra l'Assemblea de Parlamentaris. Barcelona (Barcelonès), 19/07/1917

■ Arxius Museu de Vilafranca-Museu del Vi. Autor desconegut. Visita del Rei d'Espanya, Alfons XIII, a Vilafranca del Penedès. Vilafranca del Penedès (Alt Penedès), abril de 1904

■ Arxiu Municipal de Centelles. Postal Costa. Grup de soldats i gent del poble posant davant del Portal. Centelles (Osona), 1909

■ Arxiu Nacional de Catalunya/ Fons Brangulí (fotògrafs). Autor Brangulí (fotògrafs). Setmana Tràgica. Barcelona (Barcelonès), 1909

■ Centre de Documentació. Ecomuseu dels Ports. Autor desconegut. Celebració de la portada d'aigües a Horta de Sant Joan. Horta de Sant Joan (Els Ports), 1914

■ Miquel Alsina i Roqueta (Arxiu particular) Mola. Autor desconegut. Repartiment d'aliments arran del brot de grip del 1918. Mola (Bages), 1918